

ROJA WELAT

ROJNAMEYA SIYASI Û ÇANDI YA 15 ROJÎ
15 GÜNLÜK POLİTİK VE KÜLTÜREL GAZETE

KARKERÊN HEMÛ WELATAN Û GELÊN BINDEST YEKBIN!

22 MAYIS 1978
SAYI: 7
FİYATI: 5 TL

1 GULAN-CEJNA XEBATKARAN

22 GULAN 1978
HEJMAR: 7
BUHA: 5 TL

DIJ ÊRÎŞA PAŞVERÛYAN

EMÊ REFÊN XWE

SIXLETKIN

Gava ku MC'ya duduyên helîşî, hêzên demokrat şabûn û ewana, bo helîşandina MC'yê û bo sazûmana hukumetek nuh gelek xebat nişandan. Lê belê, hukumeta nuh ku bî arikariya 11 rızgaran û mirovên wek Feyzioğlu û Sukan, bî aliyê CHP'yê sazû, eşkere ye ku ne hukumetek xebatkaran bû; ew ji disa ya bûrjûwazi bû. Lê MC dî riya faşizmê da bû. Wê hemû saziyên dewletê, xwendegêh, polêz û hwd. Bî, milisên faşist tije dîkır, bî çek dîkır, berdida ser sosyalist û demokratan, berdida ser karkeran, mielliman, xortan û hwd... Ecevit bî xwe ji dîgot ku ewana devlet zeftkribûn. Hêzên faşist lî rê û olaxan dîgeriyan ku heqên demokratik bî timami hilin û sazûmana xwe yê xwini û zordest bî her awayi serrast bîkın.

Bî çêbûna hukumeta nuh, hêzên faşist arikariya hukumetê windakırın. Lê disa ji xebat jî dest bernedan, ew iro jî dî riya xwe da dajon.

Bu çêbûna hukumeta nuh, gelê xebatkar, hêzên sosyalist û demokrat hêvi dîkırın ku êdi meşina faşizmê bê seknandin, hêzên faşist bî belavkırın, kuştın û lêdanên wan bîqede; sinorên heqên mirovi û demokrati bî firehkırın. Ango meddeyên zagona cezayî 141-142 û yê wek wan -ku lî ber pêşveçûna azadi û demokratîyê bî rakırın. Azadiya ramani û tevgirêdani bî hemû qeyd û şertan xilas be. Pirtûk, rojname û kovar êdi neyên komkırın. Teda û zulm, lêdan êdi rabe. Bona vê yekê bû ku, hêzên pêşverû arikariya xwe bî hukumeta nuh nişandan.

Ev bûye çar meh ku MC çûye û hukumeta nuh sazûye. Lê pır mîxabın, hin tu xwestinên gelê xebatkar, hêzên pêşverû ne hatiye cih. Hêzên faşist ne hatine belavkırın, ew disa ya xwe dîkın. Ew hin jî berê hartır bûne; kuştın, birindarkırın û talan zêde kırine. Gelek merivên faşist dî nav polêz ciyên xwe yê berê dîparêzın. Ew, wek berê disa jî faşistan ra arikariyê dîkın, dajone ser yê bî sîc û lî wan tedayê dîkın. Polêz disa polêzê berini ye, tîstek lê ne qewimiye.

Behsa meddeyên zagona cezayî 141-142 nabe. Disa rojname û pirtûk tî komkırın, disa raman wek curmek mezın tî hesabandin, kesên pêşverû bo xebardan û nvisandinên xwe tî girtın, ceza dîxwın. Disa tevgirêdanên demokrat yê xortan, xebatkaran lî vır û wê tî girtın. Hukumet lî ciyê ku ber bî pêş gavan bavêje, himber êrişî faşistan, paşverûyan paş da dîkışe.

Hukumeta nuh, tu xwestinên gel yê

demokratik bî cih ne aniye û bî vi awayi ewê nîkare bî cih bine. Serda jî wê, gelek zemên mezin anin ser buhayê malan. Jîyin bo xebatkaran, xızanan hêj çetuntır bû. Ew çareyên abori ku hukumet lê dîgere disa bî kêri devlemendan tî.

Rewşe welat roj bî roj xırabtır dibe.

Sedemê van bûyeran çiyê? Çima hukumeta nuh tu wadê xwe bo demokratîyê û bo xebatkaran bî cih nayne û şun da dîkışe?

Sedemê yekemin êrişî hêzên faşist û paşverû ye. Ewana teror, kuştın û lêdan zêde kırın. Bereki va xwin dîrijinın, vır û wê bombe dîkın û bereki va jî kırinên xwe davêjin ser hêzên demokrat. Zorbeyên faşist û paşverûyan dîxwazın hukumeta nuh bê çare bîhêlın, dest û piyê wê girêdın û wê rojeki berê bîhelişinın.

Disa çekên xwe yê kevn derxistinê meydanê: Bereki va anti qomünizmê dîkın, bereki va derheqa "bölücü" (parvakır) yan da xeber dîdın, tîrs û xof belavdîkın. Lî rojnamên mezin, lî parlamentoyê, lî qehvan, lî kûçe û zuqaqan, sibe û êvarê behsa ewana dîkın; dîxwazın mîlet bîrısının, bîxapının û bî dû xwe bîkışının. Dengê xwe bîlind kırine dîrên. Jî şemata wan tîstek dın nayê bîhistın...

Faşistan dî rojên çûyi da lî Stembolê bombe avêtın nav xortên zaningehê, yek carê da 8 kes mırın. Ewana mîdeymomiyek baş, Doğan Öz kuştın. Lî mamoste Server Tanilli xıstın, ew jî mırinê vegeri, hin jî xweş ne bûye. Ewana serokê Komela Mielliman-Gültekin. Kırîyên van curman ne hatın ditın. Dîgel van, faşist dî van royên çûyi da ketın xwina bî sedan kes.

Ew bî van kırınan ne man, lî kurtistanê jî bûyerên mezin derxistin. Xwestın gelê Elewi û Sunni berdın hev, xebatkaran û gelê Kurd bî hev bîdın qırkırın, Bûyerên Meletyê, Meraşê, Xarpitê, Iğdırê û Kırıkhanê hemû dî rûbari faşistan da derketın û hin jî sar ne bûne.

Faşist bî kırinên han dîxwazın diktake leşkeri binn, sazûmana dilê xwe serrastkın.

Lî aliyê dın, hukumeta nuh, tîm dîbêje "ez dawiya terorê binım," û kırinên faşistan ra tu çare nabine. Gotina hukumetê badilhewa ye. Jî ber ku serokpolêzên faşist hin dî ciyê xwe da ne. Faşistên ber bî çav, hin dî saziyên devletê da şunên xwe yê giring dîparêzın.

Gava hukumet wan dîlvine jî, ewana jî ciyeki dîgere dide ciyê dın. Pıraniya faşistan lî Rojhilatê, lî welatê Kurdan kom dîbın. Hukumeta nuh jî jî sosyalist û demokratên

gelê Kurd û Tırk dîtirse, ewana naşine Kurdistanê, u bî vi awayi meydanê jî faşistan ra dîhêle. Bona vê yekê dî van rojên dawî de hêzên faşist û paşverû lî Kurdistanê kırinên xwe zêde kırine, bê perwa ne. Fend û şeytaniyê wan ev e: Gelê Kurd bêzar bîkın, lî vır û wê şerê bê wakt derxının û bî vi awayi him bîkarıbın diktaki leşkeri binn ser hukım, him jî tevgera gelê Kurd bîpelxinın.

Hukumeta nuh lî hember kırinên faşistan destgirêdayi dîsekine. Milisên faşist bî wê hneka xwe tinn.

Heya ku hukumet jî vê şaşiyê xilas ne be, axlê topa serê xwe neke û rojeki berê bî xurti nejoy ser faşistan, dawiya terorê nayê û hukumet bî xwe jî dî vê hezazê (lilanê) da dîxeniqe dîçe... Em hêvi dîkın ku Hukumeta nuh û CHP bî xwe jî, jî xewna şêrin rojek berê xilas be, dereng nemine...

Her usa jî, dîvê hukumeta nuh dî bın tesira şemata hêzên faşist û paşverû nemine. Gava ew dengê xwe bîlind dîkın, hukumeta nuh jî, bona ku dilê wan xweş ke û dengê wan bîde bîrin, vedîgeri ser hêzên pêşverû û lî wan dîxe. Tevgirêdanên wan dîde girtın; polêz, wek berê lî ser wan tedayên dîne dîke. Lî Kurdistanê zorkeriya polêz û cendırman û komandoyan zêde dibe. Hukumeta nuh bî kırinên han gora xwe dîkole. Ev şaşiyek mezin e.

Heke CHP jî serketina faşizmê naxwaze û dîxwaze dawiya terorê bine, lazime ku yar û neyarên faşizmê rınd bîbijêre. Kes nîkare bereki va bî hêzên sosyalist û demokrat ra dujminahi bajoy û aliyê dın da jî dî heqê faşizmê da bê.

Şaşiya hukumeta nuh jî tebieta wê ya bûrjûwa der tî. Çawa me dî hejmarê şeran da gotbû, CHP dî mabêyna mîzgeftê û dêrê da ye.

Lê belê, hember van bûyeran, disa barê gıran lî piştî sosyalist û demokratan e. Tenê ev dîkarın bî xurti û dilsozi şerê faşizmê bîkın. Tenê yekiti û tevgera wan dîkare gelê xebatkar bê hêvi nehêle û dî riya demokrati û azadiyê da gavên pêş bavêje.

Em refên xwe sixletkın, pêtkın. Herçi ku dî nîrê zulm û kedxwariyê da ne, herçi ku dujminê faşizmê ne, destê xwe bîdın hev!

Çare nine, emê dawiya zulm û zordestiyê binn û sazumanek azadi, wekhevi û aşitiyê deynın. Qet hêzek nîkare pêşiyê lî vê meşinê bîgire. Emê piştî faşizmê û hemû kevneparêziyê bîşkênin.

Em bî laf û gef û fortên zordestan natırsın. Em bî gelê xwe bawer in. Dîrok dî riya xwe da wê bimeşe. Rojên xweş yê pêş yê me ne. Serketın yê me ye!.

GERİCİ SALDIRGANLIK KARŞISINDA SAFLARI SIKLAŞTIRALIM

İkinci MC iktidarının yıkılışı demokratik güçler açısından olumlu bir adımdı ve onlar, MC'nin düşmesi, yeni bir hükümet kurulması için bir hayli çaba gösterdiler. Elbette, 11 bağımsızın, Feyzioğlu ve Sükan gibilerin desteğiyle kurulan CHP Hükümeti de emekçilerin değil, o da bir burjuva hükümeti. Ancak MC iktidarı faşizm yolunda idi. O, tüm devlet kurumlarını, okulları polisi faşist milislerle dolduruyor, onları silahlandırıyor, sosyalist ve demokratik güçlerin, işçi, öğretmen ve gençlerin üzerine sahyordu. Ecevit'in kendisi de faşistlerin devleti zaptettiklerini söylüyordu. Faşist güçler, var olan demokratik hakları da tümünden rafa kaldırmak, kendi kanlı-zorba düzenlerini her bakımdan kurmak çabası içindeydiler.

Yeni hükümetin kuruluşuyla faşist güçler hükümet desteğini yitirdiler. Ama çalışmalarına ara vermediler; onlar bugün de aynı yolda yürümektedir.

Sosyalist ve demokratik güçler, emekçi halk, yeni hükümetin kuruluşuyla faşist tirmanışın artık durdurulmasını, faşist güçlerin dağıtılmasını, onların cinayet ve saldırılarının son bulmasını; demokratik hakların sınırlarının genişletilmesini umuyorlardı. Ceza Kanunu'nun 141-142 maddeleri ve benzerleri gibi, özgürlük ve demokrasinin önünde ciddi bir engel olan hükümlerin kaldırılmasını istiyorlardı. Düşünce ve örgütlenme özgürlüğünün tüm kayıt ve şartlardan kurtarılmasını istiyorlardı. Kitap, gazete ve dergiler artık toplanmamalıydı. Baskı ve işkenceler artık kalkmalıydı. İlerici güçler bu umut ve isteklerle yeni hükümeti desteklediler.

Yeni hükümet kurulalı dört ay oluyor. Ancak henüz emekçilerin, ilerici güçlerin hiç bir talebi yerine getirilmedi. Faşist güçler dağıtılmış değil, onlar yine bildiklerini okuyorlar. Eskisinden daha çok azmışlar; öldürme, yaralama, saldırı ve talanlarını arttırmışlar. Çok faşist kişi polis kadrolarındaki yerlerini koruyor. Onlar, önceden olduğu gibi faşist milisleri destekliyor koruyor, diğer yandan da suçsuz kişilere türlü baskılar yapıyorlar. Polisin durumu önce nasıl idiye şimdi de öyle, onda bir şey değişmiş değil.

Ceza Kanunu'nun 141-142. maddelerinden bahis yok. Yine kitaplar, gazeteler toplanıyor, yine düşünce özgürlüğü büyük bir suç sayılıyor, ilerici kişiler yine konuşmalarından, yazılarından dolayı tutuklanıyorlar, ceza giyiyorlar. Yine gençlerin, emekçilerin demokratik örgütleri burda - orda kapatılıyor. Hükümet, ileriye doğru bazı adımlar atacağına, faşistlerin ve gericilerin saldırıları karşısında geri çekiliyor.

Hükümet, halkın hiç bir demokratik talebini bugüne dek yerine getirmedi ve bu

gidişle getirecek gibi de değil. Üstelik o, zamlarla, devalüasyonla malların fiyatlarını bir hayli yükseltti. Emekçiler, yoksullar için hayat daha da çetin hale geldi. Alınan ekonomik önlemler ise, yine zenginlere yarıyor.

Ülkenin durumu günden güne kötüleşiyor.

Bütün bu olayların nedeni nedir? Neden yeni hükümet demokrasiden ve emekçi halktan yana vaatlerini yerine getirmiyor da tersine geriye adımlar atıyor?

Birinci neden faşist ve gerici güçlerin saldırısıdır. Onlar terörü, cinayet ve saldırıları yoğunlaştırdılar. Bir yandan kan döküyorlar, orayı - burayı bombalıyorlar, bir yandan da yaptıklarını demokratik güçlerin üstüne yıkıyorlar. Faşist ve gerici sürüleri yeni hükümeti çaresiz bırakmak, elini kolunu bağlamak ve bir gün önce düşürmek istiyorlar.

Yine eski silahlarını meydana çıkardılar: Bir yandan anti-komünizm yapıyorlar, bir yandan da "bölücüler" hakkında ver yansı ediyorlar, korku ve panik havası yaratıyorlar. Büyük gazetelerde, parlamentoda, kahvede, sokakta, sabah - akşam bunlardan söz ediyorlar; kitleleri ürktürmek, aldatmak, arkalarından sürüklemek istiyorlar. Seslerini yükseltmiş ürüyorlar. Şamatalarından başka bir şey duyulmuyor.

Faşistler, geçtiğimiz günlerde İstanbul Üniversitesinde gençlerin arasına bomba attılar, 8 kişinin ölümüne neden oldular. Ankara'da ilerici bir savcıyı, Doğan Öz'ü öldürdüler. Onların vurduğu Doçent Server Tanilli ölümden döndü, hâlâ da iyileşmiş değil. TÖB-DER Genel Başkanı Gültekin Gazioglu'na saldırıp yaraladılar. Bütün bu olayların failleri yakalanmış değil. Faşistler, bunların yanı sıra geçtiğimiz günlerde yüzlerce kişinin kanına girdiler.

Onlar bununla kalmadılar. Kürdistan'da da büyük olaylar çıkardılar. Alevi ve Sünni halkı bir birine düşürmeye, emekçileri, Kürt halkını birbirine kırdırmaya kalkıştılar. Malatya, Maraş, Elazığ, Iğdır ve Kırıkhan olayları tümü de faşistler tarafından yaratıldı ve bu olaylar henüz son bulmuş değil.

Faşistlerin bu olaylarla amaçladıkları askeri bir dikta gerçekleştirmek, kendi gönüllerindeki düzeni kurmaktır.

Diğer yandan, yeni hükümet sürekli olarak terörün sonuna getireceğinden söz ediyor, ama faşistlerin yaptıklarını da önleyemiyor. Hükümetin sözü boşlukta kalıyor. Çünkü faşist polis şefleri yine görev başındadırlar. Önde gelen faşistlerin devletin kilit noktalarındaki yerlerini koruyorlar.

Hükümet onları yerlerinden kıldattığı zaman da bir yerden alıp diğer yere veriyor. Faşistler giderek Doğu'da-Kürdistan'da yoğunlaşıyor. Yeni hükümet de Kürt ve Türk sosyalistlerinden, demokratlarından

arküyor, onları Kürdistan'a göndermiyor. Böylece meydan faşist yöneticilere kalıyor. Bu nedenle faşist güçler son günlerde Kürdistan'da saldırılarını yoğunlaştırdılar; pervasızca davranıyorlar. Onların tertipleri şunu amaçlıyor: Kürt halkının sabrını tüketmek, şurda burda çatışmalara zorlamak ve bundan yararlanarak hem askeri bir diktayı başa getirmek hem de Kürt halkının ulusal demokratik mücadelesini ezme.

Yeni hükümet faşistlerin yaptıkları karşısında elleri bağlı duruyor ve faşist milisler adeta onunla alay ediyorlar.

Hükümet bu şaşkınlıktan kurtulmadıkça, aklını başına toplayıp faşistlerin üzerine ciddi biçimde gitmedikçe terörün sonu gelmez ve hükümetin kendisi de bu bataktaki boğulup gider. Umarız ki yeni hükümet ve CHP'nin kendisi bu tatlı uykudan bir an önce sıyrılır ve geç kalmaz...

Hükümet, aynı zamanda, faşist ve gerici güçlerin etkisinden sıyrılmak zorundadır. Onlar seslerini yükselttiklerinde yeni hükümet de gönüllerini hoş etmek ve seslerini kesmek için ilerici güçlere yönelip onlara baskı yapıyor. İlerici örgütleri kapatıyor, onlar üzerinde eskiden beri süregelen baskıları sürdürüyor. Kürdistan'da polis ve jandarmanın, komandoların zülmü artıyor. Yeni hükümet böyle yapmakla kendi mezarını kazıyor. Bu şaşkınlığın ta kendisidir.

Eğer CHP faşizmin başarı kazanmasını istemiyor ve terörün sonunu getirmek istiyorsa faşizmin dostunu - düşmanını iyi seçmelidir. Kimse, bir yandan sosyalist ve demokratik güçlere düşmanlık yaparak diğer yandan faşizmin hakkından gelemez.

Yeni hükümetin şaşkınlığı onun burjuva tabiatından geliyor. Altınca sayımızda da belirttiğimiz gibi CHP kilise ile cami arasında kalmıştır.

Bütün bu olup bitenler, ağır görevlerin yine sosyalistlerin ve demokratların omuzuna düştüğünü bir kez daha gösteriyor. Yalnız onlar yığıtçe ve kararlı biçimde faşizme karşı savaşabilirler. Yalnız onların birliği ve mücadelesi emekçi halkı umutsuz bırakmaz, özgürlük ve demokrasi yolunda ileri adımlar atılmasını sağlayabilir.

Saflarımızı sıklaştırıp güçlendirelim. Baskı gören, sömürülen herkes, faşizme düşman olan herkes omuz omuza vermeli.

Zulüm ve sömürü düzeninin sonunu elbet getirecek, özgürlük, eşitlik ve barış düzenini elbet kuracağız. Hiç bir güç bunun önünü alamaz. Faşizmin ve her türlü gericiliğin belini elbet kıracağız.

Biz kimsenin tehditlerinden palavralarından korkmayız. Halkımıza inanıyoruz. Tarih yolunda yürüyecek. Gelecek güzel günler bizindir.

Zafer bizimdir!..

DIYARBAKIR'DA BELEDİYE VE HALKIN İŞBİRLİĞİ HAÇLI CEPHESİNİ YENİLGİYE UĞRATTI

11 Aralık seçimlerinde belediye başkanlığını kazanan devrimci ve demokratik güçlerin adayı Mehdi Zana ve Belediye'nin bazı yönetim kadrolarına getirilen arkadaşları hakkında, seçimlerden hemen sonra gerici güçler tarafından bir yalan, iftira ve karalama kampanyası açıldı. Yeni belediye yönetimine karşı açılan bu haçlı cephesinde burjuvazi, toprak ağaları, karaborsacılar, Kürt halkına ve devrimcilerine düşman olan bir kısım ırkçı-şoven bürokratlar ve "iyi saatte olsunlar" var. Bu haçlı cephesinin hedefi, 11 Aralık seçimlerinde emekçi halkımızın gösterdiği başarıyı gölgelemek, belediyenin halka hizmet götürmesini türlü yollarla engellemek, yeni yöneticileri güç durumda bırakmak; böylece Zana ile birlikte emekçi Diyarbakır halkına da gözdağı vermektir. Gerici çevreler Diyarbakır'daki bu gelişmeden paniğe kapıldılar ve şimdi emekçi Kürt halkındaki bu uyanışı durdurmak, geriletmek istiyorlar.

Diğer yandan, dar grup çıkarlarıyla hareket eden bazı sol ve devrimci geçinen çevreler de yaptıklarıyla bu haçlı cephesinin ekmeğine yağ sürüyorlar.

Maocu kalpazanlar 11 Aralık seçimlerinde olmadık çıtırtkanlık yapmış ve tüm saldırılarını emekçi halkın adayı Zana'ya yöneltmişlerdi. Onlar seçimlerde halktan gereken şamarı yediler. Seçimlerden sonra çeşitli Maocu gruplar her fırsatta yeni belediye yönetimine, özellikle de Mehdi Zana'ya çamur atmaktan geri kalmıyorlar. Maskeli Tercüman "Aydınlık" gazetesi bu yolda elinden geleni yapıyor.

Ama yeni belediye yönetimine karşı düşmanlık politikası güdenler yalnızca söz konusu haçlı cephesi ve Maocular değil. Devrimcilik adına mangalda kül bırakmayan başkaları da bu kervana katılmış bulunuyorlar. Bu çevreler, daha 11 Aralık seçimleri öncesinde Diyarbakır'da seçim politikalarını Zana'nın kazanmaması üzerine inşaa etmişlerdi. Ve bu yolda, burjuvaların, toprak ağalarının, karaborsacıların adayını desteklediler.

Onların seçim politikalarına yön veren halkımızın ulusal demokratik çıkarları, emekçi kitlelerin çıkarları değildi. "Mehdi Zana kazanırsa biz siliniriz" gibisinden garip bir korkuya kapılmışlardı. Aslında sosyalist hareketimizin zaferinden ve kendi küçük burjuva çizgilerinin gerilemesinden ürüyorlardı. Seçim politikalarına yön veren yalnızca bu endişe idi. Bu nedenle de doğru bir

tutum takınamadılar, son derece talihsiz bir duruma, burjuva politikasının kuyruğuna düştüler.

Seçimlerden sonra bu çevrelerin yanlışlarını düzelterekleri, bir özeleştirme yapacakları umut ediliyordu. Böyle bir şey yapmadılar. Tersine, seçimlerin hemen ardından onlar da, emekçi halkımızın seçtiği belediye başkanı Zana'ya karşı harekete geçtiler, belediyenin işini güçleştirenlerin kervanına katıldılar.

İlk yaptıklarından biri, yeni yönetimi belediye işçilerine karşı göstermeye çalışmak ol-

"Kahrolsun faşizm!", "Kahrolsun karaborsacılar ve Para babaları!", "Yaşam özgürlük!" diye haykırarak yürüyen on binlerin zaferiydi.

O gün burjuvaların, karaborsacıların kuyruğunda sürüklenenlerin, böylesine talihsiz bir duruma düşenlerin şimdi kalkıp devrimcilik üstüne atıp tutmaları sadece gülünçtür.

Mehdi Zana, çeşitli çevrelerden gelen haksız suçlamalara karşı yayınladığı bir bildiriye şöyle diyor:

"Biz karaborsacıların, yağ seker istifçilerinin destekçilerine, ırkçı-şovenlere, ulusal bur-

lanarak, halkın temel gıda maddesi olan ekmeğe yeni bir zam koparmaya çalışıyorlardı. Patronlar, "Belediye ekmeğin fiyatına zam yapın ki biz de ücretleri arttıralım" diyorlar, böylece işçilerle belediyeyi karşı karşıya getirmeye çalışıyorlardı.

Önce un fabrikatörleri unun torbası başına 22,5 lira zam istediler. Bu istek belediyeye reddedildi. Konu il koordinasyon kuruluna götürüldü. Burada da belediyenin halktan yana kararlı tutumu sayesinde zam kabul edilmedi. Bunun üzerine fırın patronları devreye sokuldular.

Mehdi Zana, fırın işçilerinin grevi ve patronların ekmeğe zam isteğiyle ilgili olarak bir bildiri yayınladı ve şöyle dedi:

"Biz fırın işçilerinin bilinçli bir şekilde greve gitmesini, patronlara karşı haklarını almak için direnmelerini sonuna kadar destekleriz. İşçi kardeşlerimiz şunu bilmelidirler ki; patronlar işçilerin hakları olan asgari ücreti kendi kârlarından kısararak değil de, halkımızın sırtından çıkarmak istemektedirler. Şimdiye kadar üst-üste aldıkları zamlarda işçi ücretleri koz olarak kullanılmıştır. Ancak işçiyeye hiç bir şey verilmemiştir."

Diyarbakır belediyesi bir yandan işçilerin grevini desteklerken, öte yandan çevre il ve ilçelerden ekmeğe getirip halkın ekmeğe ihtiyacını gideriyordu. Devrimci Halk Kültür Derneği (DHKD) ve TÜM-DER Diyarbakır Şubesi Belediye ile örnek bir dayanışma gösterdiler. Ekmeğin Diyarbakır halkına ulaşmasında çevre DHKD'lerin de büyük yardımları oldu. Örneğin Silvan ve Ergani DHKD üyesi gençler fırınlarda fiilen çalıştılar, ekmeği kamyonlara yüklediler ve halka ulaşmasını sağladılar. Başta sosyalistler olmak üzere, halkımızın demokrat ve yurtsever güçleri gösterdikleri birlik ve çalışma ile halkla dayanışmanın en iyi örneklerini verdiler, önemli deneyler edindiler ve gerici güçlerin oyunlarını bozguna uğrattılar.

Grevin devam ettiği günlerde bir bildiri yayınlayan Mehdi Zana, halktan, ihtiyacından fazla ekmeğe almamasını, olanaklar el verdiği ölçüde evde ekmeğe pişirilmesini istemiş ve ekmeğe bir tek kuruş dahi zam yapılmayacağını bilmesini istemişti. Bildiriye şöyle deniyordu:

"Halkın güvenliğini ve hayatı ihtiyaçlarını temin etmekle görevli bazı kurumlar, beledi-

İHANET ŞEBEKELERİNE KARŞI DEVRİMCİ BELEDİYE, HALKI EKMEKSİZ BIRAKMADI....

du. Bu yolda, Diyarbakır Genel-İş Şubesi'nin yönetimindeki bazı sarı sendikacıları kullandılar. Bu sendikacılar, daha önceki belediye başkanı zamanında yapılan toplu sözleşmede işçilerden yana bazı hakları, belediye başkanı ile yaptıkları bir protokolle iki yıl boyunca rafa kaldırmışlardı. Onlar, yeni başkan Zana ile de işçilerin aleyhine aynı pazarlığı yapmak istediler. Ancak Zana buna gelmedi ve bu oyunu açığa vurdu. Bu da onların Zana'ya karşı bir karalama kampanyası açmalarına yol açtı.

Bu çevreler yayınladıkları bildiriye kendilerine "devrimci-demokrat" diyorlar ve Zana'nın "işçi düşmanı" olduğunu, "devrimci olmadığını" bas bas bağıyorlar.

Kimlerin devrimci olup olmadığını lâflar değil, en iyi pratik yaşamları gösterir. Zana'nın yaşamı ortadadır. O ve arkadaşları, burjuvaziye, toprak ağalarına, kara borsacılar, sömürgeci güçlere ve onların uşaklarına karşı dobra dobra bir mücadele yürüterek seçimleri kazandılar. Bu zafer Zana'nın kişisel zaferi değildi elbet; onunla birlikte, doğru bir politika izleyen sosyalistlerin, demokratların ve tüm olarak emekçi halkımızın zaferiydi. Seçim öncesinde Diyarbakır cadelerinde "Kahrolsun Ağalık!", "Kahrolsun sömürgecilik!",

juva uşaklarına, sermayenin gölgesinde yaşayanlara hesap vermeyiz. Ama emekçi-yoksul halkımıza, devrimcilere santim santim hesap vermeyi, onlarla birlikte belediyeyi yönetmeyi en büyük şeref sayarız."

Bunlar çok açık sözlerdir ve sosyalistlerin politikasının ne olduğunu pek güzel ifade etmektedir.

Politikalarını dar grup çıkarları üstüne inşa eden, bu nedenle de açmazlara düşen, emekçi halkın çıkarlarına ters düşen, istemeyerek de olsa haçlı cephesinin ekmeğine yağ süren kişi ve çevreler içinse, yapılacak iş, bu çıkmaz ve talihsiz yolda ısrar etmek değildir. Onlar için her şey bitmiş değil. Özeleştirimlerini yapmalı ve bu yanlış yoldan dönmelidirler. Sosyalist ve demokratik güçlerle dayanışma kurmalıdırlar. Emekçi halkla birlikte yürümelidirler.

FIRIN İŞÇİLERİNİN GREVİ VE PATRONLARIN OYUNLARI

Haçlı cephesi, yeni belediye yönetimini açmazla düşürmek için fırın işçilerinin grevini bir araç olarak kullanmak istedi. İşçiler haklı olarak ücretlerine zam istiyorlardı. Fırın patronları ise ücretleri arttırmaktan kaçınıyor ve bundan yarar-

yeye yardımcı olmak şöyle dursun, aleyhinde propaganda yürütmektedirler. Tüm halk düşmanlarına, işbirlikçilere, para babalarına ve bunalmıdan medet uman siyaset cambazlarına diyoruz ki: EKMEĞE BİR TEK KURUŞ ZAM VERİLMEYECEKTİR."

Diyarbakır belediyesinin bu kararlı tavrı karşısında azgınlaşan egemen sınıflar, ekmek almak için belediyenin önünde bekleyen halkı, kiralık adamları vasıtasıyla belediye yönetimine karşı kışkırtmak istediler. Ancak halk bu oyunlara gelmedi ve gericilerin oyunları geri tepti. Kitleler patronları kınayan sloganlar attılar, "Kahrolsun patronlar! Yaşasın Belediye! Mehdi Zana - Halktan Yana!" diyerek Vilayet'in önüne kadar yürüdüler.

Sosyalistlerin öncülüğünde ileriler, yurtseverler; sömürgecilerin ve onların Kürdistan'daki işbirlikçilerinin tüm adaylarına karşı, dişe-diş bir mücadele vererek Diyarbakır belediye seçimlerini kazandılar. Onlar bu başarının tek başına herşeyi çözmeceğini; halkımızın baskı zulüm ve sömürden belediye başkanlığını kazanmakla kurtulamayacağını biliyorlar. Ama bunun, halkımızın ulusal demokratik mücadelesinde önemli bir mevzi olduğunun bilincindedirler.

Elbette sömürgeci güçler, onların yerli işbirlikçileri böylesine bir gelişmeyi baltalamak için ellerinden geleni yapacaklardır. Devrimcilik adına ortaya çıkan bazı gruplar ise hataları ve yanlışlarıyla zaman zaman onların işini kolaylaştırabilirler. Ama emekçi halka inananlar, kitlelerin sağduyusu ve desteğiyle bu oyunların üstesinden geleceklerdir.

Nitekim ekmek sorununda da başarı devrimci güçlerin ve emekçi halkın oldu. Belediye'nin kararlı tutumu ve Diyarbakır halkının yürekli tavrı, desteği karşısında patronlar dize geldiler. Fırınlardan yeniden açıldı.

Halk, "aç kalmaya razıyız, ama zam verilmesin," diyordu. Belediye halkı aç da bırakmadı, zam da vermedi.

Fırıncılar fırınlarını açtıklarında belediyenin elinde 80 bin ekmek vardı. Emekçi Diyarbakır halkı taze ekmeğe yönelmedi ve çokları şöyle dedi:

"Bizde namus varsa biz bu bayat ekmekleri alırız, belediyemizi zarara sokmayız!"

İşte yiğit Diyarbakır halkının da ilerici belediye yönetimine karşı tutumunu bu sözler özetliyor...

GAZETEMİZİN BELEDİYE BAŞKAN YARDIMCISI YUSUF GENÇ'LE YAPTIĞI RÖPORTAJ

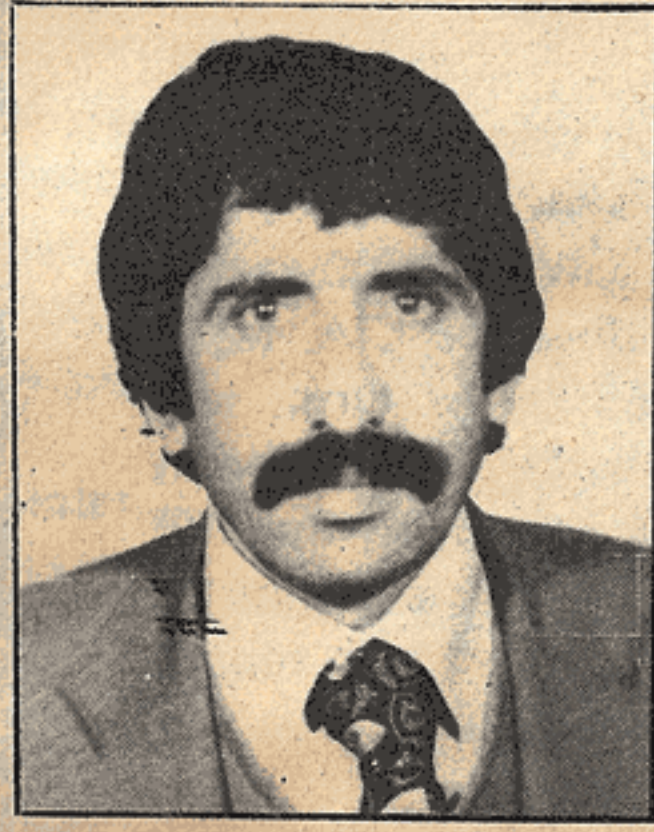
R.W.- İşçiler greve gitmeden önce fırın sahipleri belediyeden zam talebinde bulundular mı? bilgi verir misiniz?

GENÇ- 20 Mart 1978 tarihinde bütün fırıncılarla belediye olarak bir görüşmemiz oldu. İşçilerin ücret artışını gerekçe göstererek bizden % 100 oranında zam istediler. Bu şimdiki fiyatı 4 TL. olan 820 gramlık ekmeğin gramaj değişmediği halde 8

TL. olması demekti. Belediyemiz başından beri yoksul emekçi halktan yana bir politika izlemiştir. Halkın temel gıda maddesi olan ekmeğe yapılacak olan zam dar gelirli bütün halkın zor durumda bırakılması anlamını taşır. Beş nüfuslu bir ailenin günlük ekmek ihtiyacı kaba bir hesaplama 7 adettir. Demek ki bu aile günde 56 TL. sadece ekmeğe para ödemek zorunda kalacaktır. Açıktır ki böylesine haksız bir zam talebi halkımızın çıkarlarıyla bağdaşmaz.

R.W.- Belediye yönetiminin % 100 değil de belirli bir zam verme eğiliminde olduğuna dair söylentiler var. Bu söylentilerin doğruluk derecesi nedir?

GENÇ- Kesinlikle hayır. Bu bilinçli olarak yaratılmış, belediye yönetimini halkın gözünden düşürmek için uydurulmuş sayısız yalan ve iftiraldan sadece bir tanesidir. Bizim hiç

Belediye Başkan Yardımcısı Yusuf Genç

bir şekilde ekmeğe zam yapmayacağımız yolundaki kararımız kesindir. Bu halka dağıtılan bildirimlerde de açık bir şekilde söylenmiştir. Buğday taban fiyatlarına zam gelmediği için beş kuruşluk bir zam vermek dahi söz konusu değildir. Kaldı ki buğday taban fiyatları belirlendiğinde dahi verilecek zam oranı % 100 olamaz. Bu mümkün değildir. İktisat Müdürlüğümüz Buğday taban fiyatlarının ekmeğin maliyeti üzerindeki etkisini parasal olarak hesaplayacak ve ancak bu hesaplama sonucu bir zam oranı takdir edilecektir. Şunu da belirtmekte yarar var. Sorun belediye ile işçi arasında imiş gibi gösterilmek isteniyor. Aslında sorun gelişmesinin bu aşamasında işçi işveren sorunu olarak karşımızda durmaktadır. Ancak burjuva bir mantıkla, işveren işçilere "Belediye bana, ben de size" demektedir. Geçen yıl da belediye ekmek sorunu ile karşılaşmıştı. İşçilerin ücret artış talepleri bahane edilerek, ekmek gramajı düşürülmüştü. Ama bundan faydalanan işçiler değil patronlardı.

R.W.- Grev süresince Diyarbakır'ın ekmek ihtiyacı nasıl karşılanmaktadır? Bu konuda karşılaştığınız güçlükler nelerdir?

GENÇ- Bilindiği gibi 39 fırın ekmek üretmiyor. Normal olarak greve katılmayan fırın sayısı ise dokuzdur. (Şunu da belirtmekte yarar var. Greve katılmayıp halka ekmek üreten fırınlar da ölümle tehdit edilmekte, baskıya uğramaktadırlar. Belediyemiz bu fırınlara zabita göndererek, ekmek satışını düzenlemeye çalışmaktadır.) Bu da bazı çevrelerce fırsat bilinip, çeşitli suçlamaların doğmasına yol açmaktadır. Güya belediye grev kırıcılığı yapmaktaymış... Aslında bu da belirli politik çevrelerin bir uydurması ve karalamasıdır. Herkes biliyor ki bu fırınları çalıştıran belediye değildir. Fırınlara kendi işçileriyle çalışmaktadırlar. Bu fırınların çalışmasının tek sebebi bu fırınlarda çalışanların sendikali işçiler olmamasıdır. Bu da belediye yönetimini ilgilendiren bir sorun değildir. Zabıta, buralarda çıkabilecek ve halkı karşı karşıya getirebilecek olayları nisbetten yatıştırarak ve önleyebilmek amacıyla göndermektedir.

Şimdilik aralıksız her gün Diyarbakır'a Kızıltepe, Mardin, Siirt, Ergani, Siverek ve Silvan'dan 12 kamyon ekmek gelmektedir. Ayrıca Lice'de ekmek üretmeyen bir fırın vardır. Lice Belediye Başkanı Nazmi BALKAÇ fırını Diyarbakır belediyesinin hizmetine vermiştir. Biz de en kısa zamanda çalışacak işçi bularak fırını üretime sokmak amacındayız. Karşılaştığımız güçlüklerden birisi de grevin ilk günlerinde bazı un fabrikalarının tamirde oldukları gerekçesiyle bize un vermemele-ri şeklinde belirdi. Bu fabrikalar da ihtiyacımız olan un'un diğer fabrikalardan sağlanmasından sonra üretime başladılar. Ergani'ye ekmek yapılması için gönderilen un'ların arasında kola çıktı. Kolalı Unla yapılan ekmeğin hıfsızlığına raporlarına göre sağlığa zararlı olduğu tesbit edildi. Bu halkla belediyeyi ve işçileri karşı karşıya getirmek isteyen oyunların bir parçasıdır. Ayrıca fırın patronları bize ekmek gönderen il ve ilçelerdeki fırınlara para teklif ederek, Diyarbakır'a gelen ekmeği kesmek istediler. Bunda kısmen başarılı da oldular. Urfa'dan artık ekmek alamıyoruz. Bir de ekmek dağıtım sırasında halk belediyeye karşı kışkırtılmak istendi. Ancak halk bu oyunları boşa çıkardı. Yer yer fırıncılar aleyhine gösteriler yapıldı. Bu halkın belediyeye olan saygınlığının ve güveninin bize bir ifadesidir.

Belediyemiz bu eyleminde başta DHKD'ler olmak üzere TÜM-DER Diyarbakır Şubesi ve adı geçen il ve ilçelerin belediyelerinden destek görmüştür. Adı geçen kuruluşlara belediyelere, fedakârlık yaparak bize ekmek üreten işçi kardeşlerimize teşekkür ederiz.

HALK NE DİYOR?

Gazetemiz ekmek almak için sırada bekleyen halktan kişilere "Kendinizi tanıtır mısınız" ve "Ekmek sorununu nasıl değerlendiriyorsunuz?" sorularını sorarak kısa bir röportaj yaptı. Bu kısa röportajı sunuyoruz.

"İsmim Medeni Öner. Fen Fakültesinde memurum. Bana göre belediye zam vermemelidir. İşçi grevinin arkasındaki patronların parmağı vardır. Patronlar aşırı zam talep etmişler ve işçilerin haklarını veremeyerek işçileri greve zorlamışlardır. Ekmek alırken bazı güçlüklerle karşılaşırız. Örneğin uzun süre bekledikten sonra ekmek alabiliyoruz. Ama bu güçlükler raziyim ve belediyenin bu tavrını destekliyorum."

"İsmim Ahmet Madaklı. Lokantacıyım. Bana göre bu işçi direnişidir. Ama patronların istediği zam çok fazladır. Belediye ekmeğe 1 lira zam yapmalıdır. Ekmeği zor buluyoruz. Ama ekmeksiz kalmıyoruz."

"İsmim Mahmut Güven. Terziyim. Ekmek bulmada zorluk çekiyoruz. Fırıncıların zam talebi haksızdır. Bu konuda belediye haklıdır ve onu destekliyorum. Bana göre bu grevde patronların parmağı vardır. Çünkü geçen yılda aynı şeyler olmuştu."

"İsmim Mehmetşah ÖDEN. Kahveci çırağımı. İşçilerin grevi haklıdır. Onları destekliyorum. Patronların istedikleri zam oranı çok fazladır. Belediye halka ekmek temin etmek zorundadır. Bu onun görevidir. Ekmek bulmada zorluk çekiyorum. Bazı hallerde ihtiyacımız kadar ekmek bulamıyorum. İşçiler, patronlar ve belediye bir araya gelip bu sorunu mutlaka çözmelidirler."

MUHABİRİMİZ GREVCI BİR İŞÇİYLE KONUŞTU:

R.W.- Bize kendinizi tanıtır mısınız?

EROL- Has Ekmek Fabrikasında çalışıyorum. Evli ve üç çocuk babasıyım.

R.W.- Sigortalı mısınız? Sizin ve sizden başka çalışanların ücretleri ne kadardır?

E.EROL- Hayır sigortalı değilim, benden başka fabrikada çocuklar hariç 19 işçi vardır. İcimizde sadece bir tanesi sigortalıdır. Ve o 120 lira yevmiye almaktadır. Diğerlerimiz 70-80 lira almaktayız. Baştan da söyledim. Üç çocuk babasıyım ve kirada oturmaktayım. Ayda aldığım 2100 lira bu pahalılıkta yetmemektedir. Biz işçiler perişan bir haldeyiz.

R.W.- Hangi sosyal haklara sahipsiniz?

E.EROL- Hiç bir sosyal hakkımız yoktur. Pazar günleri de dahil olmak üzere günde 11-12 saat çalışmaktayız. İş yerinde can güvenliğimiz yoktur. Doğum, evlenme, yakacak ve giyecek yardımı almıyoruz.

R.W.- Grevinizin nedenleri nelerdir? Greviniz sosyal hakları da içeriyor mu?

E.EROL- Grevimiz haklarımızı almak içindir. Sosyal haklarımızı içerip içermediğini bilmiyoruz. Ama sendikamızın dediğine göre içeriyormuş.

R.W.- Sizce belediye patronlara zam vermeli midir?

E.EROL- Hayır belediye zam vermemelidir.

R.W.- Belediyeden bekledikleriniz nelerdir?

E.EROL- Bizim grevimiz işverene karşıdır. Grevimizin belediyeye bir ilgisi yoktur. Belediyeden bir şey bekleyemeyiz.

R.W.- Belediye yayınladığı bildirimlerde işçileri desteklediğini ve ekmeğe zam vermeyeceğini söylüyor. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

E.EROL- Belediyenin bizi desteklediğine sevindik. Zam konusuna geçince yukarıda da dediğim gibi zam vermesini istemiyorum.

1 GULAN-CEJNA

XEBATKARAN

Dî sala 1880 lî Amêlkanê kapitalizm gelek pêş da çû bû. Kapitalizmê karker û cotkar roj bî roj davêt nav singa xızaniyê û belengaziyê. Kedxwari qat bî qat zêde dibû, buhayê keda xebatkaran roj bî roj kêr dibû. Xebatkar rojê 15 saeti dixebitin. Rewşa xebatê gelek dijwar bû. İja kêr ketibû hesti...

Birçiti, xelayi û betali pey bî pey bû. Karkeran dî sala 1874 û salên dawî de çend caran dest bî karberdanê (grev) kirin. 1 Gulan 1886'an da, karberdana âmi (umûmî) pêkanin. Ewana dixwest ku rojê 8 saeti zêde nexebitin. Lî çend eyalet û bajarên Amêlkanê karkeran civin çekirin. Roja 3 Gulanê lî bajarê Şikagoyê polêz û leşker û hestikojen bûrjûwan êrişî ser cevina karkeran kirin. Çend karker hatin kuştin û gelek jî birindar bûn. Jî wan gelek jî hatin girtin.

Dî 4 Gulanê, jî hemû bajarên Amêlkanê qasî 600 hezar karker û cotkar civiyan, diji qetliama roja berê meşin û ew protesto kirin. Polêz û leşker û milîsên bûrjûwan disa êrişî ser vê civinê jî kirin, civin belav kirin û gelek karker girtin. Sermiyandaran çar karker dî 11 Çiriya Pêşin 1887 da idam kirin. Hin jî wan endamê Enternasyonala ewil bûn.

Navê yeki **Parson** bû. Wexta idamkirinê jî wi pirsin, gotin "daxwaza te çiyê?" Ewi got:

"Ez zanim, hûn bûrjûwazi wê min bukujin. Ez natirsim. Çinê xebatkaran ya hemû welatan zanin ku ez ne jî Xerabiyekê tîm kuştin, ez tîme kuştin, bona ku ez sosyalist im."

Têkoşina karkerên Amêlkanê û dengê wan çar mîrxwazan lî dinyayê tev belav bû, bû eşq û têkoşin, ket dilê tev xebatkarên hemû welatan.

Lî hemû welatan, karkeran daxwaza xwe bo azadiya Parson û hevalên wi nişan dan. Xwestin ku ewana jî ber pencê bûrjûwaziyê xwinxwar derxin. Bona vê yekê, karkerên hemû welatan xebat berdan û derketin suk û meydanan, civin pêkanin û meşin.

Enternasyonala ewlin, sala 1889, dî civina xwe yê Parisê da 1 gulana roja yekiti û têkoşina karkeran ilan kir. Jî wê rojê şunda jî, her sal 1 gulana bî aliyê hemû xebatkarên dinê û hevalbendên wan wek rojek cejnê, rojek yekiti û têkoşinê tî pirozkirin.

1 Gulan û têkoşina xebatkarên Amêlkanê dî diroka çinê xebatkaran da perek zêr danin.

Bûrjûwaziya Tirkîyê, pirozkirina 1 Gulanê wek roja karkeran qedexa kiribû, û ew wek cejna kulilkan ilan kiribû... Bûrjûwaziya sazûmanek zor û koteki danibû. Bî zagonên xwe, bî polêz û leşkerên xwe têkoşina

xebatkaran dîperçiqant û belav dikir. Lê xebatkaran serê xwe nîzm ne kirin, bî sebr û mîrxwazi tevgera xwe ajotin. Piştî sala 1960, tevgera karkeran pêş va çû û dî wan salan da DİSK hate sazîkirin. Sala 1976, dî pêşengiya DİSK'ê da karkeran bendên bûrjûwazi şikandin û 1 Gulan lî Tirkîyê jî pirozkirin. Nêzîkî 3-4 sedhezaran kes lî meydana Taksimê civiyan.

Çer tî zanin, par jî bo yek gulane disa lî Stembolê lî meydana Taksimê bî sedhezaran kes civiya bûn. Lê çavê bûrjûwaziyê xwinxwar bar ne kir, hevalbendên CİA, faşist û kûçikên dîni êrişî ser vê civinê kirin, yek gulana dî nav xwinê da hiştin. 34 kes hatin kuştin, bî sedan kes jî birindar bûn. Vê bûyerê cardin nişan da ku bûrjûwazi hov e, destxwini ye; boîra ku pêşiyê lî xebata karkeran bigire, çî jî dest bê dîke.

İsal jî, hêzên faşist û paşverû pîr dixwestin ku 1 Gulan neyê pirozkirin. Ewana dîgot wê rojê bûyerên mezîn wê derkevî û disa xwin birîje. Rojname û kovarên bûrjûwazi bî vi awayî tîrs dîdîna xebatkaran, dikirin ku nehêlî ew tevî civina 1 gulane nebî. Lê xwezîya wan dî dilê wan da ma. İsal jî karker, xebatkar, xort, miellim - bî sedhezaran sosyalist û demokrat jî bajarên nêzîk û dûr bezî Stembolê, lî Taqsimê kombûn.

Roja yekê Gulanê, kolan û kûçeyên Stembolê bî ala sor û pankartên rengî xemilî; bî marş û stran û gotinên xebatkaran, sosyalist û demoklatan deng da. Sedhezaran bo azadi, demoklatî û aşîtiyê dengê xwe bilind kirin. Ewana kedxwari, zulm û zordestî protesto kirin.

1 Gulanê da xebatkar û sosyalistên Kurd û Tirk bî hevra meşîyan, bî hevra gotin: "**Biratiya gelan, yekitiya karkeran!**" Bî hevra diji faşizmê, emperyalizmê û kolonyalizmê derketin.

Ewana, wek hemû gelên dinê 1 Gulan bî dîlşahi pirozkirin.

Jî ser 1 Gulanê çend roj derbaz bûn. Bûrjûwazi hin jî behsa vê civinê dîke û dirê. Dixwaze bî derewan mîlet bitirsîne. Dîbê welat kerî dibe, avê da diçe... Laf û gehfan dixwe, dixwaze êrişî ser karkeran, sosyalistan bîke.

Lê çî bîxwazî û bîkî jî, êdî nîkarî mîlet bîxapînin û pêşiyê lî vê meşîne bigrin. Dema wan êdî radiwîre. Çare nine, sazûmana wan ê kevnare wê bihelîşe û sazûmana xebatkaran, sazûmana azadi, wekhefî û serfiraziyê, zû an dereng wê sazbe.

CEJNA YEKÊ

GULANÊ

Roja yekê gulane
Cejna gelên cihanê
Xebatkarê Kurd rabe
Tu jî derkev meydana

Dengê xwe zor bilind ke
Lî Bedlis û Mûş û Wanê
Lî Diyarbekrê û Silvanê
Lî Meraş û Elbîstanê
Lî Meletyê û Erzînganê
Bîla cihan bîb'îhise
Borîna Kurdistanê

Heval ala me hilde
Lî ser kêla Semanê
Lî Kurdistanê Iraqê
Lî Kurdistanê İranê
Heval ala me hilde
Lî ber çemê Cihanê
Lî ser kaniya Betmanê
Lî deştê bera Rewanê
Bîla cihan bîbine
Sorbûna Kurdistanê

Roja yekê gulane
Cejna gelên cihanê
Kurê Kawa de rabe
Tu b'govendan dîzanê
Gelên dinyê dest dan hev
Bîkşî serê dilanê

Xamevan - Berlin

1 GULAN

Yekê gulane
Mîna teyrekî ronak,
Mîna roja sor
Ronî dîde salan,
Lî pêşîya gelên bîndest
û karkeran...

Milyonan dil
Bî hev ra davên,
Milyonan mîl
Bî hevra dîçin,
Lê dilê zalîman
Mîna çivîkên girtî
pîrte-pîrt in..

Çavê wan
Tari bûne
Mîna gurên har,
Dev bu xwin in..
Zar û jin nabêjin,
Nabêjin xort û kal,
Dîxwazî bukujin,
êgir berdîn..

1 gulana
Lî ser dilê zalîman
Mîna ewrên bîharê
Bî xof e..
Ewê baranê bîbarîne,
Bêbextiyê bîşoy,
Karker avlêkan bigrin,
Bîmalî wan
Pîntîtiyan
Ber bî çeman û behran.

1 gulana,
Dîneyek dîlxweş da
Yekitiya dîlan.
Bî xuya henîyan,
Bî keda destan
Tîji dîbe cihan,
Bî kulîlk û gulana..

Bîla bîji
Bîrantiya gelan!
Yekitiya karkeran!
Bîji
1 gulana!...

SIMAYILO

1 MAYIS YÜZBİNLERİN KATILMASIYLA KUTLANDI

DİSK'in İstanbul'da 1 Mayıs (Taksim) alanında düzenlediği 1 Mayıs törenine yüz binlerce kişi katıldı. İşçilerin birlik, dayanışma ve mücadele günü, tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de güçlü biçimde kutlandı.

Burjuva basını daha günlerce önceden bir korku ve terör havası estirmeye çalıştı, kitlelerin 1 Mayıs'a katılmasını önlemek istedi. Bu korku havasından en çok etkilenenler ise kendi taraftarları oldu. Gerçekten de 1 Mayıs günü para babaları, zadeganlar özel arabalarına, yatlarına atlayıp İstanbul'u terketmişlerdi... Onlar ve uşakları 1 Mayıs'ı mesire yerlerinde çiçek bayramı olarak kutlamaya dursunlar, yüz binlerce emekçi, sosyalist ve demokrat İstanbul'un varoşlarından, yakın ve uzak illerden İstanbul'a sel gibi aktılar. Taksim Alanı ve ona açılan caddeler onların yürüyüşünden, türkülerinden bir bayram yerine döndü.

İşçiler, demokratik meslek ve gençlik örgütleri, düzenli saflar halinde toplanıp yürüdüler. Yol boyunca ve meydana kitlelerin mücadele azmini, demokratik taleplerini, sömürsüz ve insanca bir düzen özlemlerini dile getirdiler.

Burjuva basını ve politikacıları, günler öncesinden bir korku ve panik havası yaratmak isterken, aynı zamanda, geçen yıl olduğu gibi bu yıl da kanlı olaylar olmasını, işçi bayramını kana bulanmasını istiyor ve bekliyorlardı. Onlar, son aylarda koyulaştırdıkları kargaşa ortamına, kanlı olaylar zincirine 1 Mayıs gününü de eklemek istiyorlardı. Böylece bekledikleri faşist dikta için belki çok daha uygun şartlar oluşacaktı. Ancak umutları kursaklarında kaldı. 1 Mayıs törenleri tam bir düzen içinde geçti, emekçiler onu bir damla kan dökülmeden, kimsenin burnu kanamadan başarıyla sona erdirdiler. Faşistler, CIA maşaları ise bu yıl bir saldırı için iktidar desteğini yanlarında bulamadılar...

Böylece, geçen yıl 1 Mayıs'ı kana bulayanların, onları himaye edenlerin kimler olduğu daha da anlaşılıyor. Demirel, Türkeş ve diğer ortakları bu olayın baş sorumlularıdır. Katillerin bugüne kadar yakalanmamış olmalarının da sebebi düşük MC iktidarından gördükleri himaye ve destektir. 1 Mayıs 1977 olaylarının dosyası yeniden açılmalı, sanıklar gün ışığına çıkarılmalıdır.

1 Mayıs törenlerini baltalamak için yoğun çaba gösterenlerden biri de Maocular oldu. Aydınlik adındaki Maocu gazete, Maocuların 1 Mayıs törenlerine alınmayışını bahane ederek türlü yalan ve iftiralarla kitlelerin törene katılmaması için elinden geleni yaptı, bu alanda burjuva basınına bile gerilerde bıraktı.

Elbette 1 Mayıs kutlama komitesinin Maocu bozguncuları 1 Mayıs törenlerine almayışı son derece doğru, isabetli bir tutumdur. İşçi sınıfı düşmanlarının, sosyalist ve demokratik saflarda bozgunculuk yaratmalarının ve her Allah'ın günü sosyalist sisteme, demokratik güçlere küfretmekle vakit geçirenlerin, emperyalizmin ve gerici güçlerin borazanı haline gelmiş bu kişilerin 1 Mayıs'a alınması için hiç bir neden yoktu. Maocular kendi yollarını kendileri çizmişler, düşman güçlerin maşası haline gelmişlerdir; bu nedenle de sosyalist ve demokratik güçlerin tutumundan şikâyetçi olmamaları gerekir.

Faşist ve gerici güçler, 1 Mayıs törenlerinin ardından öfkelerini kusup duruyorlar. Onlar, 1 Mayıs öncesinde yarattıkları kara tabloyu gerçekleştirememelerine, belediklerini bulamamalarına rağmen, törenlerde dile getirilen demokratik istemlere ateş püskürüyor, bir kaşık suda fırtına yaratmaya çalışıyorlar.

Burjuva basını bu bakımdan tam bir curcuna ve rezillik içinde: Kızıl bayraklar taşınmış; Marks'ın, Engels'in, Lenin'in resimleri taşınmış "TKP'ye Özgürlük", denmiş, "İşçilerin birliği, halkların kardeşliği", "Kahrolsun sömürgecilik", "Halklara özgürlük"

KÜRT GENÇLİĞİ, EMEKÇİLERİ YİĞİNSAL OLARAK 1 MAYIS TÖRENLERİNE KATILDILAR...

denmiş... Ve bunun gibi ne felâketli işler olmuş...

Faşist ve gerici politikacılar parlamentoda da kıyameti koparmaya çalıştılar. Bu gerici tayfası, özellikle de bir "bölücülük" öcüsünü ön plâna çıkarmaya çabalıyor: "Vatan, millet bölünüyormuş..." "Her Türk'üm diyen bir an bile beklememeliymiş..." "Hemen şimdi, hemen şimdi yürünmeliymiş!..."

Görülüyor ki burjuvazi demokrasiyi işte böyle anlıyor. O'nun özgürlük dünyası buncadır. O, faşist ülkeler dışında, dünyanın tüm ülkelerinde 1 Mayıs'ın kutlandığını, bugün elbette kızıl bayrakların, Marks, Engels ve Lenin'in resimlerinin taşındığını ve serbest olan komünist partilerinin de buna katıldıklarını unutuyor. O, işçi sınıfının kendi bayramını kutlamasına bile tahammül edemiyor. O, Kürt kelimesini duymaktan bile deliye dönüyor, Türkiye'de yaşayan on milyonun üstündeki Kürt halkını yok saymaya, adını unutturmaya kalkışıyor.

Burjuvalar ve tüm gericiler bu olup bitenlerden deliye dönüp kudurabilirler, ama bütün bu şamatanın kendilerine bir yararı olmayacaktır. Onlar, ülkedeki demokratik gelişmeye set çekemeyeceklerdir, bu gelişmenin önünü alamayacaklardır. Onların zulüm çağı artık sonuna yaklaşmaktadır, çırpınışları boşunadır.

1 Mayıs törenlerine Devrimci Halk Kültür Dernekleri de katıldılar. İstanbul ve Ankara Devrimci Halk Kültür Dernekleri'nin yanı sıra, Diyarbakır DHKD, Bitlis DHKD, Bingöl DHKD, Polatlı DHKD'de, Adana, İzmir ve diğer uzak illerden gelebilen emekçiler ve devrimcilerle 4-5 bin dolayında bir kitle halinde birlikte yürüdüler.

Bitlis'ten gelen oyun ekibi, davul-zurna eşliğinde halk oyunları oynadı ve törene büyük renk kattı.

Kürt emekçileri, düzenli ve disiplinli bir biçimde Türk emekçileri ve diğer halkların emekçileriyle yan yana yürüdüler, işçilerin birlik ve dayanışmasının iyi bir örneğini verdiler.

Burjuvazi ve diğer gericiler, istedikleri kadar yalan söylesinler, gerçekleri çarpıtmaya çalışsınlar, bölücülük yapanlar emekçiler değildir, devrimci ve demokratik güçler değildir. Onlar, emekçilerin en sıkı dayanışmasından yanadırlar. Onlar, sömürü ve

zulüm düzenine karşı birlikte mücadele ediyorlar ve özgürlük ve barış düzenini de birlikte kuracaklardır. Onlar, işçilerin zafer türkülerini bir ağızdan söylüyorlar. Konuştukları diller farklı olsa da amaçları birdir, çıkarları birdir, sözleri birdir.

Bölücülük yapan ise burjuvaların, sömürücülerin kendileridir. Onlar, başka halkları inkâr etmekle, onlara baskı yapmakla ayırım yapıyorlar, ırkçılık yapıyorlar. Onlar, alevi ve sünni halkı bir birine düşürmeye, düşman etmeye çalışıyorlar. Onlar, Türk ve Kürt emekçilerini bir birine düşman gibi göstermeye çalışıyorlar. Bölücülük işte budur.

Halklar bir birlerini inkâr etmezler. Emekçilerin bir birlerine baskı yapmaları için bir neden yoktur. Bu korku burjuvazinin ve diğer gericilerin korkusudur ve onların düzeniyle birlikte tarihin sayfalarına gömülecektir.

1 Mayıs'ların kutlanması engellenemez. Emekçiler 1 Mayıs'ı Türkiye'de de kutladılar ve her geçen yıl daha güçlü biçimde, ülkenin dört bir yanında kutlayacaklar. Birlik, dayanışma ve mücadele bir çığ gibi gelişip büyüyecek.

1 Mayıs'ların kutlanması engellenemez. Emekçiler 1 Mayıs'ı Türkiye'de de kutladılar ve her geçen yıl daha güçlü biçimde, ülkenin dört bir yanında kutlayacaklar. Birlik, dayanışma ve mücadele bir çığ gibi gelişip büyüyecek.

Yarımlar emekçilerindir.

Yarımlar özgürlük, demokrasi, sosyalizm günleri olacaktır.

Yaşasın 1 Mayıs!

Yaşasın halkların kardeşliği, işçilerin birliği!

Kahrolsun her türlü sömürü, emperyalizm, faşizm ve sömürgecilik!

CUZDANÊ ŞAMIKAN

Dî sala 1971 da, wexta sazûmana pê (örfi idare) da bû. Cendîrme û polêz bî dû "anarşistan" ketibûn, lî wan digerrîyan.

5 - 6 roj berê idiya Remezanê bû. Yeki jî gundên Licê çend şamikên xwe girtin ku wan bibe lî Diyarbekrê bifroşe û perê wan bo mesrefa idiyê xerc bike. Jî Licê sıwari otobozê dibe. Gava tèn ber çemê Diyarbekrê dinhêrin ku leşker lî ser pirê girtiye û qamyonan sedike.

Gava dor hâte otobozê, leşkeran mîşteri sekirin û yên ku cuzdanê wan yê şexsi tunin, girtin û birin. Dî wê demê da çavê çawîş lî şamikan ket. Wi pîrsî:

"Xwediyê van şamika ki ye? Bilâ were xwar."

Xwediyê şamikan bîşkojên sakoyê xwe kulifandî, xwe melûl kir û got:

"Keremke başefendi, xwediyê şamikan ez im."

Çawîş, bî hêrs jê ra got:

"Kanê cuzdanên şexsi yên şamikên te?"

Mêrik, metelmayi lê vegerand:

"Başefendi, qey cuzdanê şamikan dibe? Ew qanûn jî qey anka derketiye?.."

"Çawa na be!" got Çawîş. "Te heya iro çima cuzdanê wan dernexist? Xuyaye ku tu şuxlê qaçaxiyê diki, beşê direvini.." Vegeri eskeran, got: "Vi bîbîn bavêjin hundir, bila hişê wi bê serê wi ku cardin jî marifetek usa neke."

Xwediyê şamikan tîrsiya û got:

"Eman, bextê te da mame, başefendi! Mîn mebin, mîn ev şamikana ne dizine, mîn ev lî ber derê xwe xwedi kirine. Mîn ewana anîne ku lî bajêr bifroşim û zar û zêçê xwe ra bîkîm mesrefê idiyê. Hûn bîdîn bo xatirê idiya bîmbarek, mîn berdîn, bila şamîk jî we ra bîn.."

Ser vê gotinê çawîş ew berda û şamîk jî xwe ra bîr û kir taştîya idiyê.

HINDILERIN KİMLİĞİ

1971 yılında sıkıyönetim döneminde idi. Jandarma ve polisler "anarşist" avına çıkmışlardı.

Ramazan bayramından 5 - 6 gün kadar önceydi. Lice köylerinden bir adam birkaç hindi alarak Diyarbakır'a satmaya götürdü. Onların parasını bayram harçlığı yapacaktı. Lice otobüsüne binip yola çıktı. Dicle ırmağına ulaştıklarında askerlerin köprüyü tuttuğunu ve geçen kamyonları aradıklarını gördüler.

Sıra otobüse geldiğinde askerler yolcuları aradılar ve kimlik cüzdanları yanlarında olmayanları alıp götürdüler. O anda bir çavuşun gözleri hindilere ilişti. Çavuş sordu:

"Bu hindilerin sahibi kim? Aşağı insin."

Hindilerin sahibi paltosunun düğmelerini ilikleyerek eğildi:

"Buyrun başefendi, benim" dedi.

Çavuş sert bir şekilde sordu:

"Hindilerinin kimlik cüzdanı nerde?"

Adam hayretler içinde kaldı:

"Başefendi, hindilerin kimliği olur mu, o kanun da yeni mi çıktı?" dedi.

"Nasıl olmaz!" dedi Çavuş. "Bugüne kadar neden onlara kimlik çıkartmadın? Demek kaçakçılık yapıp vergi kaçıyorsun.." Sonra askerlere döndü:

"Bu adamı götürüp içeri atın, aklı başına gelsin de bir daha böyle bir halt etmesin!" dedi.

Hindilerin sahibi korkuya kapıldı:

"Aman, bahtına düşmüşüm, Başefendi!" dedi. "Beni götürmeyin. Ben bu hindileri çalmış değilim, onları kapımın önünde büyüttüm. Onları getirdim ki şehirde satıp bayram harçlığı yapayım. Siz mübarek bayrama bağışlayın, beni bırakın hindiler sizin olsun.."

Bunun üzerine Çavuş onu bıraktı, hindileri ise götürüp bayramda afiyetle yedi.

CAMÊRİYA
MELA

Çolemergê lî qezayê Goyan (Uludere) melak hebû, nav mîlet da qedrê wi pîr zêde bû. Rojeki lî gundeki zîlamek mîr. Gazi melayê ılım xwendî, zanayê qenci û ne qenciyê kîrîn ku wi camêri bişoy û bîde axê.

Melayê me Quran da bîn çengê xwe û çû wi gundi. Jê ra qedr û qîmet girtin, ber da rabûn û rûniştin. Mela jî mîri şûşt û veşûşt, kefen lêkir. Rakîrîn bîrîn goristanê, bîmax kîrîn û hatin mal.

Mela gazi kurê zîlamê mîri kîr, jê ra got:

"Xarzi, ma tu çar bîzîn xêra bavê xwe nadi?"

Kurik got:

"Xalê mela, mîn bo te bîzînek û du elb (çap) genim pêkaniye. Wexta tu çûyi, ezê bo te rêkim."

Mela, lingê xwe da erdê, got:

"Na, nabe! Divê tu çar bîzînan bîdi, an ne, guneyên bavê te na xefîlî.."

Zîlamek dîn ku lî wir mêvan bû, pîr qezari û got:

"Mela, guhê xwe bîde mîn! Te çar tarok (tas) av lî bavê vi belengazi kîr, jê çar bîzînan dîxwazi. Ka were ezê çarde tarok av lî te bîkîm, tu çî dîxwazi?!.."

KÛÇİK Û MAK KERTİYAN...

Kûçik jî dîçbadanê hezdîkîn. Kûçik jî reyînê jî hezdîkîn. Kûçik xwe bî xwedi mal-nînin, lê malên xwediyên xwe bî dil û can dîparêzî. Gava yek nêzîkî dêrî bû, dirên, dienîrîn, çavên wan s r dibe, şematê dinê dîkîn. Pîrcaran, yê ku tê ne diz e, ne jî dujmin.. Hîn caran kûçik gule xwediyê xwe jî nakîn. Xwedi dîhêje: "Oşt, êdi bes e!" Lê kûçik carê ku harbû, war bî êşani dev jî reyînê bernade..

Mak Kerti kûçikek usa harbû. Ew, piştî Şerê Mezin yê Duwemî lî Hamêlkanê pêya bû. Nav şerê sar da.. Wi, mirovên ku alîgirê aşîtiyê, demokrasiyê û azadiyê bûn, ew nişanî dîda û dig t: "Evana dujminê gel û welat in. Evana ajanê Uris in.. Dîxwazî welat perçekin, gel dil bîkîn.."

Lî welatê me jî mirovên wek Mak Kerti pîr derketine. Dî jîna gelan da demên usa hene ku rola kûçikên han dibe gîring. Gava ku zorbaz ketin tenganiyê, kûçikên ber dêrî dengê xwe bilind dîkîn..

We ditiye, an bîniştiye: Lî timarxanan dinên usa hene ku xwe wek leywanan dîhesibînin, wek kûçikan dirên, wek keran dizîrên, wek dikeki bang dîkîn.. Makkertiyên welatê me jî her roj devê xwe vedîkîn û wek papaxa-tekî dibên:

"Ev hemû kurdçî'ne van şolên xîrab dîkîn.."

"Yên ku xortan berdidine hev, kurdçî ne.."

"Yên ku der û beran bombe dîkîn, kurdçî ne.."

Makkertiyên Tirkîyê lî pîr deran, lî televizyonê û rojnaman, angê eşkere, navê kurdan nagîrî-

ne ser zîmanê xwe. Dîbêjin bölücü (yê ku perçe dîke), yıkıcı (yê ku dîhelîşîne).. Ev jî navê Kurdan usa dîtîrsîn. Tîrsa dilê wan mezin e..

Lê belê, Makkarti bî serê xwe nînin. Tucaran kûçik bî serê xwe nabin lî paş wan hêzên emperyalist, hêzên herî paşverû hene.

Ew hêzên paşverû û kûçikên wan, dîxwazî ku hukumeta nuh berdîn ser hêzen sosyalist û demokrat û destê wê jî faşîstan dîr bîhêlîn. Bo wê, hêzên gelê me yên pêşverû nişani wê didîn.

Lî hember van şeytaniyan, çîrka şêr û rovi hat bîra me. Serokên CHP jî vê çîrokê dersên baş nestînin jî, dibe ku xwendekar gelek dersan jê bîstînin..

★ ★ ★

Rojeki roviyek, jî kîrênen şêr bêzarbûyi. îe ra got:

"Dujmînek te yi mezin heye,

çavê wi! kuştîna te ye. Dest davêje nêçîrên te û doza mezînahiyê dîke."

Şêr got:

"Ka, wi nişani mîn bîde!"

Rovi ket pêşiyê û çûn ber gelek kûr. Rovi, sûretê şêr ku dî nav avê da xuya dîke, şani wi da û got:

"Ev e dujminê te, lî hember te ye.."

Şêr bî hêrs xwe avête avê û tê da xenîqiya.

★ ★ ★

Yên ku xwe şêr dîhesibînin bîla vê çîrokê jî bîra xwe derne-xînin..

Yên ku bî xwe her xîrabiye dîkîn, gelê reben tazi dîkîn, xwînê dirîjînin tim ew bîrjûwa û axa ne û kûçikek wan in. Ew bîla curmê xwe nevêjîne ser xelkê.

SIN'ÊT Û ÇAND

ROZANU

Reben û bîndest, zarin û qarin,
Hemû bî dijwar, kalîn û nalin.
Dîlîpîtin, dileqîn, dîqîrin,
Bo roza kesk û sor û zer, Roza nu.

★

Hat û derket bî zelal û şemal,
Bistyek jî meha Adarê hersal,
Bo keç û xortê Kurdan bû dermal
Ew roza kesk û sor û zer, Roza nu.

★

Eyd kîrîn û govend gîrtin bî hevra,
Çav dîqîrpin, dev dîkenin jî hevra,
Hîm dilezin, hîm dibezin ber hevra
Bo roza kesk û sor û zer, Roza nu.

★

Bîbrîqe, bîçîlwîle Roza mîn,
Xort û keç, mal û xan û canê mîn,
Dîkîm qurban boyê te, Roza mîn
Tu, rîza kesk û sor û zer, Roza nu.

★

Tu biro tav î, boyê doza mîn,
Bî ev hîv î, rêya çavê mîn,
Tu'yê bîçîlwîli ser milê mîn,
Ê roza kesk û sor û zer, Roza nu.

★

Tu mezûn î, bir nakîm roza mîn,
Te kuşt neyarê mala gelê mîn,
Xîlasbûn hêlanê da zarê mîn,
Ê roza kesk û sor û zer, Roza nu.

★

Bîra were, xuşkê, bavo were,
Dayê were, egî, mêrxwas were,
Bistyekê Adarê serdar were,
Bo roza kesk û sor û zer, Roza nu.

SERDAR ÇAĞLI-Nürnberg

CEJNA KURDA

Cejnek zil da lî rojhîlat.
Bû netewa dî nav welat.
Kawa şa kîr serbîlîndî,
Gelên bîndest jî wî celat.
Her roj mêjîyên du xortan,
Dixwar Dehak, jî niştîman.
Hejand Kawayî hesînker,
Têkçîna gelên kevnar.
Bo azadî, bo rîzgari,
Gelê Kurda çî newêri?
Bîmri koledarî, bîlînd bîn seri,
Lawê niştîman warin hewari.
Bîmeşîn ronayî û xwendewari.
Ev rîj, aşna nav û nişan,
Delaliya gel, rewşa Kurdistan.
Xemilî hat cejna newroz,
Gelên bîndest, roja we pîroz...

BIRUSK - Doğubayazıt

ROŞTA MA

Serran raver
Nînik u laukanê xo va
Feteliyenê welatê xo dê
Sîmaki zanê
Namê Kurdistan'u bîran

★ ★ ★

Serran raver naroj
Zê ni rojan
Zulmê zalîm Dehaq verra
Rehberê ma bî
Karker Kawe

Bîndestayîna Kurdistan
Mîletanê dinê bîzano
Namûsê mordemîno pakîmê
Axa, aşret, sîx û pîrîyînê
Vecîmê ðrtê xora
Ceberê raxele şîyayînê
Kerdyâ Lenin

Roşta roja newroz
Doxulanê xo bîcînimê
Kayê xo kaykîmê
Çîppero cêbero qan
Ma newe yakîmê
Destê mîletanê Kurdistan dê
Dîsmala surê rasaniyo

Nîka zaf Kawê limê
Marks, Engels û Lenin
Malumê ma yê
Sonîmê ria inan ra
Serketîn sosyalîzmu

BIRA-Stembol

NUROJ

Meha Avdarê, dî te de ne şahî û şînen Kurdan
Bîst û yekê Avdarê, yekbûna roj û şevan
Şahiya Kurdan gîhaşt 2590 salan
Şîna Kurdan gîhaşt 31 û sê salan

Kaweyê hesînker bû pêşkêşê cotkar, pale û belengazan
Perçîqand serê Dehaqê bî zînet tevî herdû maran
Pêşmala xwe lî bakîr, gazî kîr lî belengazan
Werî iro roja we ye, da em Ferîdon bîkîn zavan

Hemî pêşkêşên proletarya jî Kawe ders û mêjî sîrand
Hemî gelên bîndest bî reya Kawe azadîya xwe sîrand
Vê tîrsa han xwe berda dilên afyonkêşan rehên dilên wan qetand
Qesr û eywan lî wan tengkîr û serî lî wan gerand

Nûroj ev e ko serma-seqem dîçe, xweşî û germ tê
Tarîf zînet dîçe lî dû rojêke gelek geş tê
Lî serê çîyan agir tê dadan û bayê azadî tê
Jî bona azadîyê lî her derî qêrîn û deng tê

Erê Nûroj tu yî cejna kevn û kevnare
Ma gelo kî kor e, vê yeka han nîzane
Koledar jî tîrsa te dîlerîzîn, lal mane
Nûroj, sed hezar carî tu pîroz bî jî Kurdan re.

ÇELEBÎ GÖRECEĞİZ-Köln

NEWROZ

Cejna Newrozê cejna Kurdan e,
Hîlken xetîl û hîlken fîndan e,
Şaya qîza, şaya xortan e.

Cezna Newrozê cejneki lez e,
Barîna dewara, kalîna pez e.
Qîz wedîgîrîn fîstanên qutnî, kurteki gez e...

Cejna Newrozê cejneki xweş e.
Berfa me rabû, çîyayê me reş e.
Şaya me heye, dilê me xweş e.

B.Kılıç-TATVAN

SERHATYA BEHLÛLÊ BEXDA

Rojek, Behlûl rabû, berê xwe da dinê, tavek pîr xweş e.
Gelek kêfâ wî hat û çû dîkanê,
Got: "ya dîkandar, ka jî mîn ra sawûn, dezi û derzi bîne,
Ezê iro herîm beravê, serî û kîncên xwe bîşom."
Dîkandar ew danê û Behlûl çû,
Kîncên xwe şîkîr û dest bî xwe şûştîne kîr.
Ezman bû ewr û baranek dijwar destpêkîr...
Behlûlê me revî hate mal.
Çend car disa çû, disa baranê destpêkîr.
Bî kîncên şîl û şepîrze dest bî rîya mal kîr.
Jî xwe ra fakîrî, got "ezê çawa lehveki lî xwedê bîkîm?."
Çû cem dîkandar, got: "Rojek dîn, tav û xweş, ezê bêm,
Xwê jî te bîxwazîm, tu sawûn bîde,
Ezê çay bîxwazîm, tu dezi û derzi bîde.
Ku Xwedê nezanî, ezê dîçîm beravê...
Baran ne bari û ezê xwe û kîncên xwe bî rehetî bîşom û weşom..."
Dîkandar got, "Başe, Behlûl."
Rojek dîn, disa tav bû, Behlûl rabû çû dîkanê,
Xwê xwast, dîkandar sawûn da,
Çay xwast, dezi û derzi da.
Û Behlûlê meçû beravê, bî kêf dest bî şûştîne kîr.
Vê carê teyrokek gîr lêkîr.
Behlûl revî jî ber teyrokê, mal dîr bû, xwe gîhîşte mîzgeftê.
Teyrokê lî ser û banê mîzgeftê dîket, dîkîr qîre-qîr.
Behlûl got: "De gîdî, de gîdî, mala xwe xîrapke!"
Yekî kor û leng lî ber derê mîzgeftê rûniştî bû.
Ewî got: "Behlûl, tu çî dibêjî, te xwe jî xwedê kîr!"
Behlûlê Erebi lî rûyê kor nîhêrî,
Got: "Bra tu çîma dîenrî?
Xwedê bejn û balek spehî daye te ku
Tu pîştî wî dîgîrî?."

Demokratik Örgütler Üzerinde Yoğunlaşan Baskılar ve İhtisas Mahkemeleri

Faşist ve gerici güçlerin saldırısı karşısında CHP yönetimi giderek daha büyük bir şaşkınlık içine düşüyor. Faşist teröre karşı daha ciddi tedbirler alacağı ve bu mücadelede demokratik güçlerle dayanışma kuracağı yerde, faşistler karşısında geriliyor, dönüp demokratik güçlere baskı yapıyor. Hükümet içindeki Feyzioğlu türünden gericiiler tüm çabalarını, hükümeti sola ve Kürt halkına karşı kışkırtmaya vermişler.

Son günlerde özellikle "bölücülük" öcüsünü kullanan haçlı cephesi, bu yolda kamuoyu yaratmaya çalışıyor. Bu propaganda ve saldırı dalgası CHP içindeki gericiileri, siyasi kartalozları da etkiliyor. Onlar da gidişata ayak uyduruyorlar.

Hükümet, faşist kadroları devletin kilit noktalarından ayıklamak için bugüne dek hiç bir ciddi çaba göstermedi. Tersine yeni yeni faşist ve gerici kişiler önemli yerlere geliyorlar. Özellikle Kürdistan'da bu kişilerin sayısı giderek artıyor. Böylelerine milli eğitim ve emniyet müdürlükleri veriliyor. Hükümet bu bölgedeki faşist polislerin kılına dokunmuyor. Bunlar eliyle yoğunlaşan teröre karşı seyirci kalıyor. MC döneminin bir çok Valisi bile buralara atandı. Diğer yandan bazı ilerici ve demokrat kişilerin tayinleri ise MC döneminden bile daha zor bir hale geldi. Bazı demokrat kişilerin tayinleri ise geri alınıyor. Bu alanda hükümet gerici ve faşist güçlere adeta bir teslimiyet içinde.

TÖB-DER VE POL-DER'E YÖNELEN TEHDİTLER

Haçlı cephesi önemli kurbanlar istiyor ve bunu da şu şaşkın CHP yönetimine yaptırmak istiyor. Gerici, faşist güçlerin saldırıları özellikle TÖB-DER ve POL-DER üzerinde yoğunlaştı.

Gericiiler ve faşistler, TÖB-DER'in Türkiye'de önemli demokratik güçlerden biri olduğunun farkındalar. Öğretmen kitlesi üzerinde azgınca sürdürdükleri baskılara rağmen, devrimci ve demokrat öğretmenleri dize getiremediler. Şimdi ise, TÖB-DER'in bu demokratik tutumundan dolayı ırkçı-şoven güçleri tahrik ederek, bu arada ırkçılıkta kendilerinden geri kalmadığını bildikleri şu kadar yılın CHP'sini de yanlarına alarak onu kapatmanın çaresini arıyorlar.

TÖB-DER'in düzenlediği demokratik eğitim kurultayında ırkçı-şoven eğitime karşı çıkılmış, eğitimin demokratikleştirilmesi savunulmuş. Ana dilde eğitimin gereği belirtilmiş. Roja Welat ve diğer devrimci - ilerici basın üzerindeki baskılara karşı çıkılmış.. İşte faşist ve gerici güçler bu kararlara ateş püskürüyorlar. Demokrasi düşmanları, zorbalar TÖB-DER'in bu ilerici tutumundan deliye dönüyorlar. Faşizm yolundaki tırmanışta TÖB-DER'i karşılarında bir engel olarak görüyorlar.

Faşistler ve tüm gericiiler, şimdiye kadar polisi de hep canlarının istediği gibi kullanacakları bir güç olarak görmüşlerdi. Fakir halk çocuklarını polis yapıp, bellerine birer tabanca ve cop takıp onları devrimci ve demokratik güçlerin üstüne salmaya, işçi ve köylülere, yoksul halka karşı kullanmaya alışmışlardı. Ama şimdi bu oyunları da bozuluyor. Yoksul halkın çocukları polisler de günden güne bilinçleniyorlar. Onlar zorbaların, sömürücülerin bir aleti olmak istemiyorlar. Onlar da demokrasi ve halk düşmanlarının oyunlarını kavriyorlar.

İşte POL-DER bu bilinçten doğdu. Yoksul halktan gelmiş polislerden binlercesi onun çatısı altında birleştiler. Bunu yaparken de demokratik örgütlenme haklarını kullandılar. Onlar da kitlelerin demokrasi mücadelesine katılıyorlar. Onlar da tüm insanlarımız için sömürsüz, baskısız, insanca bir düzen istiyorlar.

İşte bu da gerici güçleri, para babalarını, toprak ağalarını ve onların uşaklarını kudurtuyor. Onlar öğretmeni, polisi, öğrenciyi, işçiyi, köylüyü hep siyaset dışında tutmaya çalıştılar. Siyaset kendilerinin işiydi. Emekçi halka gelince o, böyle şeyler düşünmemeli... Ülke sorunlarıyla ilgilenmemeli... Öyle ki sömürü ve zulüm bir güzel devam etsin, kimse de sesini çıkarmasın...

İçişleri Bakanı ise, gericiilerin ekmeğine yağ sürecektir şekilde polislerin demokratik derneğine karşı çıkıyor, POL-DER'i kapatmaya hevesleniyor. Sayın Bakan dünyanın artık değiştiğini anlamalıdır. O, eğer faşist terörle başarılı biçimde mücadele etmek istiyorsa, demokratik örgütlerin varlığından rahatsız olmamalı, onların desteğini aramalı ve onlara destek olmalıdır. Yoksa bir süre sonra kendisi de partisi de yapa yalnız kalacaklardır.

Hiç kimse dernek kapatmakla bu devrimci ve demokratik gelişmenin önüne geçemez. Unutmamalı ki bu dernekleri kuranlar binler, on binler, yüz binlerdir. Onların devrimci mücadelesini hiç bir güç önleyemez.

DHKD'YE YAPILAN BASKILAR

Son günlerde Kürt devrimci ve demokratları üzerinde baskıların arttığı görülüyor. Yeni hükümet, en çok da bu alanda

faşist güçlerin oyununa geliyor. Zaten CHP'de ırkçı-şovenlikte onlardan geri kalmadığı için tabiatı da buna uygun.

Ankara Devrimci Halk Kültür Derneği bir kaç kez polis baskısına uğradı. Burada suç sayacak hiç bir şey bulunmadı, görülmedi. Ama yine de derneğin yöneticileri peş peşe tutuklandılar. Dernek Başkanı Hazım Kılıç tutuklandı ve iki ay kadar içerde kaldı. Daha sonra dernek sekreteri Mehmet Bozkurt SGB'nin bir toplantısında yaptığı bir konuşmadan dolayı tutuklandı, o da bir ay tutuklu kaldıktan sonra tahliye oldu. Mehmet Bozkurt Ankara 5. Ağır Ceza Mahkemesinde yargılanıyor. Bunlar devam ederken derneğin diğer yöneticileri hakkında dağıtılmayan bir bildiri ve Ankara'da Mart ayında düzenlenmiş olan Nevroz gecesindeki konuşmalar bahane edilerek yeni koğuşurmalar açıldı ve Yavuz Kocoglu tutuklandı. Polis, 14 Mayıs günü derneği bir kez daha basarak orada bulunanlardan beş kişiyi nedensiz olarak göz altına aldı.

Faşist teröre karşı çaresiz kalan, Savcılar güpe gündüz öldüren katilleri yakalayamayan, Malatya'nın altını üstüne getiren faşist ve gerici güruha karşı elleri bağlı kalan, bir seyirci gibi davranan Ecevit iktidarı işte böyle işler yapıyor. Terörle ilişkisi olmayan derneklerin üstüne atılıyor. İnsanları düşüncelelerinden dolayı kovuşturuyor, tutukluyor. Üstelik bu insanlara MC döneminden kalma veya o kafadaki polis kadrolarınca işkence de yapıyor.

Bu uygulamalarla Ecevit iktidarı, özgürlüklere ve demokrasiye ilişkin olarak verdiği sözleri de çığnemiştir ve günden güne gericileşmekte, MC'leşmektedir. Ancak bu geri adımların ne CHP'ye ne de onun kurduğu bugünkü hükümete bir yararı dokunmayacaktır. Hükümet, bu uygulamalarla kendi kuyusunu kazıyor, faşistlere yolu açıyor. CHP ise bir ara kitlelerde uyandırdığı umudu çok erken bir tarihte yitiriyor ve yine ilerde toplaması kaçınılmaz olan nefreti, çok erken bir tarihte topluyor.

Sosyalistlerin halkın mücadelesini elbette başsız bırakmayacaklardır. Kitleler kurtuluşa CHP'nin gösterdiği yolda değil, devrimci bir yolda yürüyerek varacaklardır. Faşistler de, gericiiler de, şimdi onlara ayak uydurmaya kalkışan CHP'de bunu göreceklerdir...

İHTİSAS MAHKEMELERİ Mİ, DEVLET GUVENLİK MAHKEMELERİ Mİ?

CHP'yi gerici mi yapmak istiyorsun, iktidar yap!

Sanki CHP bu sözü doğrulamak için iktidar oldu. "İktidar" oldu mu olamadı mı o da ayrı bir şey ya... Öyle bir iktidar ki dostlar başına! Kendini çökertmeye çalışan faşist güçleri bir yana bırakmış demokratlar ve ilericilerle uğraşılıyor. Çünkü o yalnız gericiilerin sesine kulak veriyor. Onların gönlünü hoş edip onları susturabileceğini sanıyor.

CHP, "İhtisas Mahkemeleri" dediği şeyi kurmaya kalkışmakla yine gericiilerin sesine kulak veriyor. Onlar DGM'leri kendileri kuramadılar, şimdi bir başka ad altında CHP'ye kurdurmaya çalışıyorlar. Nasıl ki kendi kapatamadıkları TÖB-DER'le POL-DER'i ve diğer demokratik örgütleri de ona kapattırmaya çalışıyorlarsa.

Muhalefeteyken sınırsız düşünce özgürlüğü vadeden CHP, 141 - 142'yi kaldırmaktan söz etmiyor da bu maddelerden iyi anlayan "mütehassıslar" artıyor... Bu, kendisinden af beklenen kişinin, idâm hükümlüsü hakkında "baltayla mı, ipe mi idam etsem?!" demesine benziyor.

CHP bütün bunları yapabilir mi? Kimbilir, Demirel ve Türkeş'le birleşirse belki yapabilir... Yâi CHP, CHP olmaktan çıkarsa... Ama o zaman unutmamak gerekir; kitleler de CHP'ye oy veren kitleler olmaktan çıkarlar...

İhtisas mahkemeleri peşinde koşan tüm gericiilere ve bu oyuna gelen CHP yöneticilerine diyeceğimiz şu ki, bu çağı geçmiş çabalar para etmeyecektir. Selin önünü bambu çitleriyle tutamazsınız! Kitlelerin demokratik mücadelesi bir sel gibi büyüyor. 141 - 142'yi kaldırın!

İspanya'da faşizm çökerken, siz Türkiye'yi hâlâ 141-142'lerle yönetmeye kalkıyorsunuz. Bu çağ dışı uygulamayı bırakın ve zaten artık başka çareniz de yoktur! Siz de başka ülkelerin burjuvazisi gibi kendinizi düşünce özgürlüğüne, işçi partilerine alıştırmın. Zaten başka çareniz de yoktur! Siz de kendinizi Kürt halkının varlığına alıştırmın. Zaten başka çareniz de yoktur!...

Sahibi: Mustafa AYDIN Yazışmaları Müdürü: Mahmut ÇEŞME ★ Her ayın 1'inde ve 15'inde çıkar ★ Yönetim Yeri: Sümer Sokak 12/2, Demirtepe - ANKARA ★ Abone Şartları: Altı aylık 50 TL, yıllık 100 TL, Dış ülkeler iki katıdır. ★ Baskı: EM-AŞ ANKARA 1978

Xwedi: Mustafa AYDIN ★ Berpirsiyar Mahmut ÇEŞME ★ Navmışan Sümer Sokak 12/2 Demirtepe ANKARA ★ Şerten Abone Bo 6 mehan 50, sali 100 liraye Türkiye; bo welaten dervayi du qat e